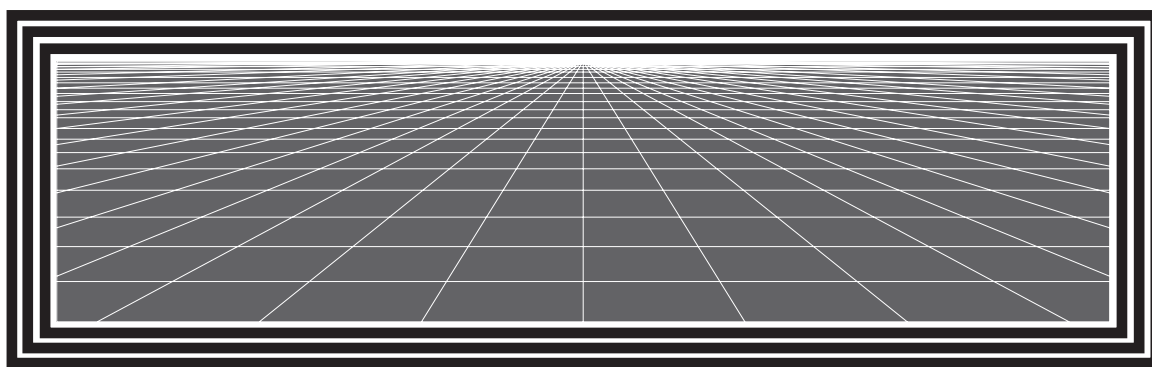

EX LIBRIS

Vasile Cojocaru: *Timpul ca dimensiune a înfăptuirilor*

CZU 37.0 | doi.org/10.5281/zenodo.19956303

Lucrarea biobibliografică cu titlul de mai sus, numită de autor și *cartea vieții*, îl are ca protagonist pe Vasile Cojocaru, profesor universitar, doctor habilitat în pedagogie, recunoscut și apreciat formator de cadre didactice și manageriale, om de știință și participant activ al reformei învățământului general din Republica Moldova și a celei manageriale, precum și al implementării calității în educație. Este o mărturie a dedicării sale pedagogiei, științelor educației, în scopul edificării unei lumi mai bune, mai umane, mai prospere. Lucrarea reflectă evoluția autorului în contextul schimbărilor sociale și educaționale de anvergură de la frontiera secolelor XX și XXI, sintetizând contribuția personală la dezvoltarea învățământului și a gândirii pedagogice autohtone.

Cartea cuprinde profilul unui Om de bună-credință, recunoscut prin corectitudine, profesionalism, perseverență în ascensiunea personală și profesională, precum și prin atitudinea responsabilă față de sine, de cei din jur și de mediul social. Ne întâlnim pe paginile ei cu personalități de referință, cu exemple de analiză retrospectivă profundă a esenței fenomenelor pedagogice, a schimbărilor promovate printr-un stil managerial democratic, autorul știind ca nimeni altul să convingă de necesitatea și corectitudinea unor reforme holistice, de sistem și de proces educațional.

Născut în perioada foametei din 1946-1947, într-o familie de țărani credincioși și gospodari, Vasile Cojocaru a deprins „cei șapte ani de acasă” într-o atmosferă de respect, muncă asiduă și speranță. Părinții săi, Olga și Gheorghe, au făcut eforturi supraomenești pentru ca cei 3 copii să supraviețuiască și să primească o educație creștină demnă. O amprentă puternică asupra formării sale a lăsat-o și destinul bunicilor paterni, care au fost deportați în Siberia. Modelul de voință l-a reprezentat tatăl său, care, deși marcat de traumele războiului, a păstrat mereu dorința de a schimba lucrurile în bine. Cu această zestre familială, Vasile Cojocaru a început școala în satul natal, Taraclia, r. Căușeni, unde s-a remarcat ca un elev ambițios, cu aptitudini deosebite pentru disciplinele exacte și cu performanțe în sport.

Debutază în cariera pedagogică în calitate de profesor de matematică în școala din s. Coșcalia, r. Căușeni (1964-1965), o bază bună pentru succesele remarcabile ulterioare. După serviciul militar, a studiat la Institutul Pedagogic A. Russo din Bălți (1969-1973), pe care l-a absolvit cu mențiune, devenind profesor de fizică. După absolvire, activează în calitate de director al școlii din s. Ciolacul Vechi și apoi al celei din s. Călinești, r. Fălești, manifestându-se ca manager de performanță, inițiator în susținerea teoriei și practicilor educaționale privind optimizarea procesului instructiv-educativ și în promovarea unui stil autentic de conducere. Experiența managerială și pedagogică acumulată, inițiativa și atitudinea creativă au favorizat avansarea în carieră. În următorii ani, activează în calitate de inspector școlar (1975-1982) la Direcția de Învățământ, r. Fălești. Optimizarea rețelei școlare și eficientizarea procesului educațional prin valorificarea experienței avansate a pedagogilor inovatori, reorientarea inspecției școlare de la activitatea centrată pe „control” la cea de „angajament cu implicare”, au fost aspectele determinante ale activității în perioada respectivă. Autorul apreciază eforturile depuse de cadrele didactice și manageriale pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare, a educației în ansamblu. Totuși, acestea nu satisfăceau așteptările, din cauza unui sistem de învățământ rigid, ideologic-comunist, care încorseta gândirea liberă, promovarea adevărului științific și a libertății educației. Aceste concluzii s-au adevărit și mai mult în anii următori de activitate la Ministerul Învățământului, Științei și Sportului, unde a activat în calitate de *inspector*, apoi

de *șef Secție instruire și educație*. În baza unei ample analize critice a situației din învățământul de la noi și din țările avansate, Vasile Cojocaru a propus la acea vreme, de început a renașterii naționale (sfârșitul anilor 80, sec. XX), câteva variante de planuri de învățământ, prezentate pentru dezbateri în săptămânalul cultural-pedagogic *Învățământul public*. Deși aceste acțiuni prevedeau *libertatea școlilor de alegere a variantei planurilor de învățământ, extinderea opționalelor, posibilitatea studierii aprofundate a unor discipline, extinderea școlilor cu profil muzical-artistic și sportiv*, situația nu se putea schimba repede și vizibil. În baza unor date relevante, editează monografia *Planurile de învățământ în contextul reformelor școlare*, în care analizează de manieră critică reformele școlare sovietice, abordează planurile de învățământ ale școlii în evoluție sub trei aspecte: *istoric, științific și aplicativ*. În context, este propus *un nou proiect de plan de învățământ ca element de bază al noului curriculum*, care prevedea noi obiective și conținuturi educaționale, o altă structură a învățământului (primar, gimnazial, liceal) și asigurarea continuității între nivelurile și treptele școlare, valorificarea principiului interdisciplinarității etc. Această metodologie a planurilor de învățământ a fost implementată la începutul anilor 90, când la conducerea ministerului a venit Nicolae Măcaș, personalitate notorie. Numit în funcția de *șef al Direcției Învățământ Preuniversitar*, Vasile Cojocaru a avut posibilitatea să realizeze multe lucruri esențiale pentru evoluția pozitivă a sistemului educațional: contribuție decisivă în implementarea unor decizii istorice ale Parlamentului și Guvernului prin intermediul noilor planuri de învățământ privind revenirea la Grafia Latină, Limba Română și Istoria Românilor (clasele primare – *Daciada*); promovarea valorilor naționale și general-umane; pregătirea condițiilor și a proiectelor de decizie pentru deschiderea de licee prin Hotărâre de Guvern (27 de licee); introducerea religiei în școală (facultativ); introducerea sistemului de apreciere cu note de la 1 la 10 etc.

Teza de doctor în științe pedagogice *Metodologia reformei învățământului în Republica Moldova* (1994) și monografia *Reforma învățământului în Republica Moldova: orientări, obiective, direcții* (1995) completează substanțial șirul lucrărilor în problematica dată, devenind referințe ale acțiunilor întreprinse, cu valori științifice fundamentale centrate pe *ideea și metodologia realizării unei reforme spirituale în învățământ*, expusă în comparație cu dezavantajele unui învățământ dogmatic, totalitar, în esență pseudostiințific, din perioada sovietică, vizând *politica educației, proiectarea pedagogică și strategia de operaționalizare a reformei învățământului*. Și în continuare, prin toată activitatea sa, prof. Cojocaru s-a afirmat ca un *reformator în gândire și acțiune*: coautor al *Concepției dezvoltării învățământului în Republica Moldova din perspectivă democratică*, *Legii Învățământului* (1995), *Programului Național de dezvoltare a învățământului*

(1995) și al *Proiectului de reformă a învățământului general*, finanțat de Banca Mondială (1996), în special componenta *Reinstruirea cadrelor didactice*, realizată prin intermediul Institutului Național de Perfecționare a Cadrelor Didactice al cărui rector a fost în perioada 1996-1999. Experiența acumulată l-a ajutat enorm la Universitatea Pedagogică de Stat I. Creangă, unde activează în calitate de Decan al Facultății *Formare continuă a cadrelor didactice și manageriale* (1999-2016), *profesor universitar*, manifestându-se din plin ca lider-manager, care a contribuit, prin rezultate remarcabile, ca universitatea să devină Centru național de formare continuă a cadrelor didactice și manageriale. Performanța de top, mândria protagonistului nostru, a rămas *Scoala de Management* creată la UPSC. Domnia sa a folosit experiența tradițională de perfecționare a cadrelor didactice cu funcții de conducere, acumulată aici în anii precedenți prin eforturile unor recunoscuți profesori-formatori în managementul educațional. Astfel, în premieră în Republica Moldova, din 2000, a fost inițiată *pregătirea profesională a managerilor în educație* la universitate, finalizată cu obținerea diplomei de calificare *manager în educație*, iar mai apoi și prin studiile de master în management educațional. Succesele au fost atât de impunătoare în formarea inițială și continuă a managerilor în educație, încât buna reputație la scară națională a *Scolii de Management* a devenit incontestabilă, iar fondatorul acesteia, Vasile Cojocaru, este numit sugestiv „Directorul directorilor de școli”. Activitatea de profesor universitar a implicat o componentă principală inseparabilă, cea de cercetare științifică, care este una impresionantă: conducător științific de doctorat, Președinte al Seminarului Științific de Profil, Președinte al Consiliului Științific Specializat, inițiator/manager de proiecte științifice de cercetare naționale și internaționale, participant la numeroase conferințe, simpozioane științifice, autor a circa 300 de publicații, inclusiv 19 monografii (ca autor și coautor). Teza de doctor habilitat în pedagogie *Fundamente teoretice și metodologice ale reformei manageriale în învățământ* (2005) vizează elaborarea unei noi paradigme a managementului educațional din perspectivă democratică, axată pe formarea liderului decident cu viziuni democratice, pe promovarea unui management al competențelor, valorilor și calității, redimensionând managementul de sistem pe dimensiunile: *academică, metodologică, relațională și tehnică*.

Meditând asupra parcursului său, prof. Vasile Cojocaru conchide: „...Doar lucrurile, faptele bune dăinuie peste ani. Vremurile de cândva, caracterizate de stagnare sovietică, dărâmarea zidurilor, căderea dogmelor, au provocat pasiunea de a construi o viață nouă printr-o educație autentică, marcând evoluția noastră în istorie, conduși de necesitatea altruistă a binelui comun, și nu de „agenda” eului...”.

Consemnează: Viorica GORAȘ-POSTICĂ,
dr. hab., prof. univ., Universitatea de Stat din Moldova